

[Handelsministeren.]

hjemmehørende. På baggrund af forskellige overvejelser i løbet af 1972, herunder en vurdering af bl. a. de operative forhold omkring baseringen af søværnets skibe, iværksatte forsvarsministeriet i november 1972 en vurdering af det fremtidige behov m. v. for flådestationer. I forbindelse med forsvarsforliget af 1973 besluttedes det, at undersøgelsen vedrørende udflytning fra København til bl. a. Frederikshavn skulle videreføres. En detailundersøgelse på grundlag heraf afsluttedes i 1974. Det blev foreslået indledningsvis at udnytte værkstederne i Frederikshavn i større omfang og på længere sigt at placere flere værksteder dér. Da forslagene i deres helhed betyder meget omfattende investeringer, overvejes det i øjeblikket, i hvilket omfang en yderligere overførsel af aktiviteter fra København til Frederikshavn bør gennemføres.

Som hr. Erlandsson derfor vil kunne forstå, er der ikke tale om afvigelser fra konkrete planer for søværnets udflytning, men en understregning af, at gennemførelsen nødvendigvis må ske i takt med de økonomiske muligheder herfor.

Erlandsson (FP):

Jeg takker ministeren for svaret, men jeg vil gerne gøre opmærksom på, at når man i sin tid tog den politiske beslutning at foretage en udtydning af de militære institutioner i København, som både forsvarsvenlige partier og ikke-forsvarsvenlige partier var enige om, så var det fra den side, som man kan betegne som mindre forsvarsvenlig, begrundet i det meget rimelige hensyn — måske også set ud fra et militært synspunkt — at hvis København fik karakter af åben by, så ville det kræve større moralsk overvindelse for en eventuel fjende at gennemføre bombninger af den københavnske civilbefolkning. Det er jo klart, at en sådan trussel i mange tilfælde vil være så tungtvejende, at en regering må kapitulere for den.

Fra forsvarsvenlig side var der det hensyn at tage, at flådens skibe ikke skulle fanges i de snævre farvande omkring København. Derfor passer det også med det svar, som jeg fik af den daværende forsvarsminister Brøndum, da jeg spurgte, hvordan planerne var med hensyn til skibenes placering, at det nok var nødvendigt at holde i hvert fald

de letteste skibe omkring Københavnsområdet. Samtidig meddelte forsvarsministeren mig, at de større enheder skulle have vinterbase i Frederikshavn, men sommerbase — altså når de var udrustede — i København.

Det synes altså, som om der på det tidspunkt herskede meget stor forvirring om et væsentligt organisatorisk spørgsmål og et væsentligt spørgsmål om forsvarrets effektivitet. Jeg har ikke indtryk af, at disse spørgsmål er afklaret siden, men at de i meget høj grad hænger fast i personspørgsmål: hvem vil udflytte, og hvem vil ikke udflytte, sådan som det ligger i begrundelsen for mit spørgsmål til ministeren.

Handelsministeren (Erling Jensen):

Hr. Erlandssons bag spørgsmålet liggende grundopfattelse kan jeg jo nok ikke rokke ved. På den anden side vil jeg da godt understrege, at udflytningen hele tiden har haft til forudsætning, at Holmen skulle bevares. Det er heller ikke bestridt af hr. Erlandsson, at der er sket, så vidt jeg kan skønne, den påtænkte udflytning af undervisningsaktiviteterne, at den påtænkte udflytning af værkstedsaktiviteterne nok er foregået noget langsommere, end man oprindelig havde tænkt sig det, men at det er præget af en, som jeg har beskrevet i oversigten, udvikling fra år til år henimod en stadig stigende grad af overflytning til de steder, der ligger uden for København, at der i hele problemet indgår, at de forudsætninger, disse overvejelser startede ud fra, omkring størrelsen af den danske flåde og omkring NATO-behovet, har vist sig ikke at holde stik, at dette behov er mindre, og at der derfor helt naturligt også inden for samme procentsatser sker en mindre grad af udflytning.

Erlandsson (FP):

Jeg vil konkludere modsat, at jo mindre den danske flåde er, desto større er interessen for at bevare den kampklar og ikke lade den komme ud for en sådan overrumpling, som det vil være tilfældet, hvis den er baseret i København.

Så vil jeg gerne sige, at så vidt det er mig bekendt, så har man endnu ikke afsluttet overvejelserne over, hvor radarskolen skal placeres. Man forestiller sig, at den skal deles, sådan at den tekniske uddannelse skal